

Banker och kreditmarknadsföretag, tillgångar och skulder

Månad / Kvartal 2001

FM0401

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Finansmarknad

A.2 Statistikområde

Banker och kreditmarknadsföretag

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Statistiken över Banker och Kreditmarknadsföretag ingår delvis i Sveriges officiella statistik, och har Finansinspektionen som statistikansvarig myndighet. Aggregerade värden för institutgrupper tillhör den officiella statistiken, medan uppgifter för enskilda institut publiceras utanför den officiella statistiken.

A.4 Ansvarig

Finansinspektionen

Avdelningen för Strategi och Analys

Box 7831

103 98 STOCKHOLM

A.5 Producent

Statistiska centralbyrån

Finansmarknad

Box 24 300

104 51 STOCKHOLM

A.6 Uppgiftsskyldighet

Riksbankens uppgiftsinsamling regleras i 6 kap. 9§ lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

Statistiksekretessen regleras i 9 kap. 4§ sekretesslagen (1980:100) och innebär i huvuddrag att statistikuppgifter som kan hänföras till ett enskilt institut inte får lämnas ut. Enligt 14 kap. 4§ samma lag kan emellertid sekretess till skydd för den enskilde helt eller delvis efterges av den enskilde själv.

A.8 Gallringsföreskrifter

Balansstatistiken avseende monetära finansinstitut regleras av Riksbankens föreskrifter och allmänna råd om instituts rapportering av finansmarknadsstatistik: RBFS 1997:5.

A.9 EU-reglering

Riksbankens balansstatistik avseende monetära finansinstitut regleras av - Council Regulation(EC) No 2533/98 of 23 November 1998 - concerning the collection of statistical information by the European Central Bank.

A.10 Syfte och historik

Banker och kreditmarknadsföretag

Den månads- och kvartalsvisa statistiken skall visa storleken av och förändringarna i finansinstitutens tillgångar och skulder samt också visa de finansiella strömmarna dels mellan finansinstituten och dels mellan finansinstituten och andra samhällssektorer inkl. utlandet fördelade på olika finansobjekt.

Bankstatistiken har existerat under större delen av 1900-talet. Under tiden juni 1977- december 1994 producerades den av SCB på uppdrag av Finansinspektionen (tidigare Bankinspektionen). Därefter övertogs produktionen av Riksbanken.

Statistiken över hypoteks- och kreditaktiebolagens tillgångar och skulder startade 1970 och redovisades månadsvis. Bolagen kallades senare för mellanhandsinstitut och redovisas kvartalsvis fr.o.m. 1982. Statistiken över finansbolagens tillgångar och skulder startade per 1980-09-30 och redovisas kvartalsvis.

Från och med den 1 januari 1994 infördes lagen om kreditmarknadsbolag. Den omfattar bolag som tidigare var kreditaktiebolag, hypoteksinstitut eller finansbolag. Den ersattes den 1 juli 1997 av lagen om finansieringsverksamhet varvid även ekonomiska föreningar gavs möjlighet att bedriva finansieringsverksamhet. Gruppen kreditmarknadsbolag och ekonomiska föreningar enligt denna lag kallas kreditmarknadsföretag. Bolag enligt äldre lagstiftning förekommer fortfarande. Även dessa omfattas av denna rapportering.

Per januari 1998 övertog Riksbanken statistikproduktionen av de kreditmarknadsföretag (25 st), som ingår i populationen monetära finansinstitut (MFI). MFI är en sektorindelning av finansinstitut för vilka Europeiska centralbanken via resp. medlemslands centralbank månadsvis samlar in statistik.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken utgör ett viktigt underlag i finans- och nationalräkenskaperna. Den används därutöver bl.a. av Riksbanken för att följa utvecklingen på kapital- valuta- och kreditmarknaderna och för att övervaka betalningssystemets stabilitet, av Finansinspektionen i dess tillsynsverksamhet och av instituten själva för marknadsanalyser.

SCB:s avdelning för ekonomisk statistik har ett programråd för ekonomisk statistik som bl.a. skall bidra till utvecklingen av finansmarknadsstatistiken.

A.12 Uppläggning och genomförande

Monetära finansinstitut (MFI)

Riksbanken samlar in uppgifterna från samtliga MFI den 9:e bankdagen efter varje månadsskifte (uppgifter för de mindre sparbankerna insamlas endast kvartalsvis). Undersökningen är en totalundersökning. Denna beskrivning av statistiken avser endast huvudblanketten innehållande en detaljerad balansuppställning med specifikationer av MFI:s tillgångar och skulder. Insamlingen sker elektroniskt eller på blankett till Riksbanken. MFI erbjuds tillgång till SCB:s företagsregister för fördelning av konton på motparternas institutionella sektorer (banker, icke-finansiella företag, hushåll etc.)

Kreditmarknadsföretag som ej är MFI

Uppgifterna insamlas av SCB den 15:e i månad efter kvartalsskifte från samtliga kreditmarknadsföretag som ej är MFI. Undersökningen är en totalundersökning. Primäruppgifterna är en något förkortad version av huvudblanketten till MFI (ovan) med ett tillägg för leasing. Insamling till SCB sker på blankett. Institutet erbjuds tillgång till SCB:s företagsregister för fördelning av konton på motparternas institutionella sektorer (banker, icke-finansiella företag, hushåll etc.)

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Riksbanken är i slutfasen av en översyn av formulären för insamling av de monetära finansinstitutens tillgångar och skulder (maj 2001). Målsättningen är att de nya formulären skall börja användas per 2001-12-31. Samtidigt utökas gruppen monetära finansinstitut med de kreditmarknadsbolag (eg. finansbolag) som tidigare inte ingått.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Finansinspektionen, Riksbanken och SCB samarbetar om finansmarknadsstatistiken.

Finansinspektionen är statistikansvarig myndighet för den officiella statistiken. Den produceras av SCB med undantag för statistik över försäkringsbolagens verksamhet. Den producerar

Finansinspektionen själv. Denna beskrivning av statistiken omfattar statistik SCB producerar samt den del av statistiken över monetära finansinstitut som produceras av Riksbanken och bl.a. publiceras i Sveriges statistiska databaser.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Värden i mkr SEK för ekonomiska variabler (finansiella instrument) samt antalsuppgifter. Uppgifter om ställningsvärden och transaktioner. Redovisning för olika grupper/delgrupper av finansiella institut.

1.1.1 Objekt och population

Statistiken avser samtliga Banker och Kreditmarknadsföretag som står under Finansinspektionens tillsyn. Grupperingen styrs av lagar instiftade för resp grupp.

Utländska bankers filialer i Sverige och svenska bankers filialer i utlandet omfattas av undersökningen. Likaså ingår finansbolag som sökt auktorisation för kreditmarknadsföretag, finansbolag som skall avveckla sin finansieringsverksamhet samt hypoteksinstitut.

1.1.2 Variabler

Tillgångar och skulder i total valuta, samt delmängderna utländsk valuta och svenska kronor, fördelade på olika typer av finansobjekt.

TILLGÅNGAR

Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker
varav Kassa

Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.

Utlåning

Svenska monetära finansinstitut

Sveriges Riksbank

Svenska banker

Svenska bostadsinstitut

Utländska bankers filialer i Sverige

Svenska kreditmarknadsföretag som är MFI

Svenska värdepappersbolag som är MFI

Svenska värdepappersfonder som är MFI

Svenska staten

varav Riksgäldskontoret

Svenska kommuner och landsting

AP-fonden

Övriga svenska finansinstitut

Övriga svenska kreditmarknadsföretag m.fl.

Svenska värdepappersbolag

Svenska värdepappersfonder

Övriga

Svenska försäkringsföretag
Svenska icke-finansiella företag
Svenska hushåll
    varav Svenska företagshushåll
Svenska hushålls icke-vinstdrivande organisationer
Övrig (svensk motpart)
Utländska motparter
    Banker
        varav Svenska bankers filialer
    Övriga motparter
Obligationer och andra räntebärande värdepapper
Aktier/andelar
Aktier/andelar i intresseföretag
Aktier/andelar i koncernföretag
Immateriella tillgångar
Materiella tillgångar
Leasingobjekt
    Svenska leasetagare
    Utländska leasetagare
För skyddande av fordran
Övriga materiella tillgångar
Tecknat ej inbetalt kapital
Egna aktier
Övriga tillgångar
    Derivatinstrument
    För skyddande av fordran
    Övriga
        varav Svenska bankers filialer
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
    Varav upplupna räntor
Summa tillgångar
Balansomslutning
Koncernskulder

SKULDER

Skulder/in- och upplåning
Svenska monetära finansinstitut
    Sveriges Riksbank
    Svenska banker
    Svenska bostadsinstitut
    Utländska bankers filialer i Sverige
    Svenska kreditmarknadsföretag som är MFI
    Svenska värdepappersbolag som är MFI
    Svenska värdepappersfonder som är MFI
Svenska staten
    varav Riksgäldskontoret
Svenska kommuner och landsting
AP-fonden
Övriga svenska finansinstitut
Svenska försäkringsföretag
Svenska icke-finansiella företag
Svensk hushåll
    varav Svenska företagshushåll
Svensk hushålls icke-vinstdrivande organisationer
Övriga (svenska motparter)
Utländska motparter
    Banker
        varav svenska bankers filialer
    Övriga motparter
Emitterade värdepapper m.m.
    Certifikat
    Marknadsbevis
    Obligationer

Övriga
Övriga skulder
    Derivatinstrument
    Övriga
        varav mot utlandet
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
    varav Upplupna räntor
Avsättningar
    varav Avsatt till pensioner
Efterställda skulder
    Förlagslån
    Övriga
Obeskattade reserver
Aktiekapital
Överkursfond
Uppskrivningsfond
Andra fonder
Balanserad vinst eller förlust
Inkomster och utgifter, netto
Summa skulder, obeskattade reserver och eget kapital
Balansomslutning
Koncernskulder

POSTER INOM LINJEN

Övriga ställda pantar
Ansvarsförbindelser
Åtaganden
    Åtaganden till följd av återköpstransaktioner
    Övriga åtaganden

SÄRSKILDA UPPGIFTER: TILLGÅNGAR

Utlåning till svensk och utländsk allmänhet
    Beviljat belopp
    Disponerat belopp
        Factoringkrediter
        Avbetalningskrediter
        Kontokortskrediter
        Betalkortskrediter
        Kontraktskrediter
        Reverskrediter
        Övriga krediter
Kontokortsrörelsen
    Kontokort, antal konton
    Betalkort, antal konton
Leasing
    Leasingobjekt, bokfört belopp
    Under perioden tecknade leasingkontrakt
    Under perioden försålda leasingobjekt
Aktier/andelar
    Svenska noterade aktier/andelar
    Utländska noterade aktier/andelar
    Övriga svenska aktier/andelar
    Övriga utländska aktier/andelar

SÄRSKILDA UPPGIFTER: SKULDER

Emitterade värdepapper
    därav certifikat
    därav obligationer
        varav privatobligationer
        varav nollkupongare
Efterställda skulder
    därav förlagslån
        varav privatobligationer

varav nollkupongare

LEASINGOBJEKT

Anskaffningsvärdet på under rapportperioden inköpta leasingobjekt samt värde på samtliga leasingobjekt vid rapportperioden slut

Typ av leasingobjekt

- Byggnader
- Personbilar
- Andra fordon
- Övriga transportmedel
- ADB utrustning
- Entreprenadmaskiner
- Verkstadsmaskiner
- Grafisk utrustning
- Mobiltelefoner
- Inredning utrustning för restauranger
- Kontorsutrustning
- Övrigt

Totalt

Därav utländska leasetagare

1.1.3 Statistiska mått

Summa i miljoner kronor av resp tillgångs- och skuldpost.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Banker totalt samt undergrupperna Bankaktiebolag, Utländska bankfilialer, Större sparbanker. Svenskägda bankaktiebolag redovisas även var för sig. Kreditmarknadsföretag totalt samt undergrupperna bostadsinstitut, företags- och kommuninstitut och finansbolag. De senare klassificeras utifrån deras inriktning enligt bolagsordningen. Bostadsinstituten redovisas även var för sig.

1.1.5 Referenstider

Banker och kreditmarknadsföretag: sista dagen i varje månad eller sista dagen i varje kvartal.

1.2 Fullständighet

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Totalundersökningar med försumbart bortfall. Ekonomiska uppgifter som hämtas eller beräknas från redovisningen möjliggör bra kvalitet på uppgifterna. Begränsade resurser för granskning av uppgifterna kan något minska kvalitén.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Totalundersökningar

2.2.2 Ramtäckning

Full täckning

2.2.3 Mätning

Granskningen är inriktad på att uppnå tillförlitliga aggregerade uppgifter snarare än att kontrollera och rätta uppgifterna för de enskilda kreditinstituten. Granskningskontrollerna fångar de större felen. Få

kvarstående ifyllnadsfel av mindre betydelse kan förekomma t.ex. att belopp placerats på fel rad i specifikationer.

Alla begärda uppgifter kan inte hämtas direkt ur redovisningen utan måste beräknas eller delas upp t.ex. fördelning av utlåningen på institutionella sektorer. Därvid kan mindre och svårupptäckta fel uppstå.

2.2.4 Svartsbortfall

I de fall ett institut ej lämnar in rapporten, används värdet från föregående månad / kvartal till den aktuella publiceringen.

2.2.5 Bearbetning

Primäruppgifterna insamlas maskinellt (Riksbankens insamling av monetära finansinstitut) eller registreras manuellt. Uppgifterna jämförs med vad som rapporterats de senaste fem månaderna resp. närmast föregående kvartal för att identifiera och kontrollera felaktigheter och större förändringar, ofta i samråd med uppgiftslämnarna. Konsistenskontroller görs inom resp blankett. Institut med större balansomslutning granskas mer noga än mindre institut. Granskningskontrollerna fångar de större felen. Få kvarstående ifyllnadsfel av mindre betydelse kan förekomma t.ex. att belopp placerats på fel rad i specifikationer. Granskningen av primäruppgifterna har av resursskäl minskats på senare tid. Detta gäller t.ex. mindre sparbanker. Om detta har givit effekter på kvalitén har inte undersökts. På aggregerad nivå görs motsvarande kontroller.

2.2.6 Modellantaganden

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Används ej

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Uppgifter för MFI insamlas månatligen.
Övriga uppgifter insamlas varje kvartal.

3.2 Framställningstid

MFI: 18 bankdagar
Övriga: drygt 2 månader

3.3 Punktlighet

Publiceringen håller tidsplanen mycket bra.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Innovationerna på kapitalmarknaden har under 80- och 90-talen varit frekventa med åtföljande förändringar i underlaget och försämrade jämförbarhet. Ett tidsseriebrott för den viktiga variabeln "Utlåning till svensk resp utländsk allmänhet" inträffade i januari 1992 då utlåningen började att redovisas netto dvs efter avdrag för reserveringar för befarade kreditförluster.

I samband med bildandet av stödbanker 1992 och senare har stora kreditstockar lyfts över från banker till finansbolag och omvänt vilket också orsakat tidsseriebrott.

En källa till osäkerhet vid studier av kreditutvecklingen i utländsk valuta över tiden är devalveringarna i början av 80-talet samt att kronan tillåts flyta fr.o.m. den 19 november 1992 .

Införandet 1996-01-01 av ny lagstiftning om årsredovisning för kreditinstitut och värdepappersbolag (1995:1559) innebar en fullständig översyn av rapporteringsunderlaget. Första rapporttillfälle enligt den nya lagstiftningen var 1996-01-31. Tidsserier för många variabler har kunnat upprätthållas medan andra har brutits.

En ny EU-anpassad standard över institutionella sektorer infördes i statistiken fr.o.m. 1998. Detta kan försvåra jämförelser med uppgifter före 1998. Exempel på sektorer är banker, kommuner, icke-finansiella företag och hushåll.

De monetära finansinsituterna (MFI) redovisar fr.o.m. 1998 finansiell leasing som utlåning. Detta kan försvåra jämförelser något med uppgifter före 1998. För de icke-monetära finansinsituterna har den gamla redovisningsformen där all leasing redovisas under posten leasingobjekt behållits.

Under 90-talet har ett antal sparbanker och föreningsbanker bytt organisationsform till aktiebolag och därför flyttats till gruppen bankaktiebolag vilket givit brott i tidsserien för berörda bankgrupper. Inga ändringar görs historiskt för enskilda institut vid fusioner och uppköp eller för grupper då institut byter gruppstillhörighet.

Fr o m avseende 2001M12 ändrades redovisningen vid rapportering av utlåning före reserveringar för befarade kreditförluster. Summa tillgångar (balansomslutningen) redovisas emellertid exklusive dessa reserveringar avseende hela tidsserien.

Säsongvariationer förekommer i statistiken men någon korrigering görs inte. T.ex. ökar bankernas inlåning i december genom att kundernas konton tillförs årets intjänade räntor.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Denna statistik innehåller inte bokslutsdispositioner. Den är därför inte fullt jämförbar med statistik som bygger på bokslut.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Banker och bostadsinstitut, aggregat och ett antal institut var för sig, publiceras i Sveriges statistiska databaser som nås via www.scb.se. Riksbanken publicerar också aggregerade uppgifter

”Finansmarknadsstatistik” på sin hemsida www.riksbank.se.

Kreditmarknadsföretag publiceras i Statistiska meddelanden (SM) serie Fm: Kreditmarknadsföretag FM 33.

5.2 Presentation

Banker och bostadsinstitut

Databaserna innehåller tabeller i tidsserie, aggregat och ett antal institut var för sig, med de uppgifter ur institutens balanser som är offentliga. Tidsserien startar januari 1998. Innehåller mycket begränsad information utöver tabellerna. Detsamma gäller Riksbankens publicering. Äldre uppgifter kan erhållas efter kontakt med SCB.

Kreditmarknadsföretagen

Tabeller över kreditmarknadsföretagen totalt samt undergrupperna bostadsinstitut och finansbolag för de senast två kvartalen med beskrivande text utan analys.

5.3 Dokumentation

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primäruppgifterna är skyddade av sekretesslagen. Se pkt A7 ovan.

Specialbearbetningar kan göras av SCB på beställning mot ersättning enligt fastställd taxa.

5.5 Upplysningstjänster

För aktuella kontaktpersoner beträffande statistiken se Kontaktpersoner i databasen Finansmarknad.

SCB:s publikationer kan beställas från Publikationstjänsten, 701 89 Örebro, tfn. 019-17 68 00.